

Komunikat
z 14 marca 2016 r.

W związku z nieściślymi informacjami, jakoby Trybunał Konstytucyjny mógł – dotychczas – samowolnie uchylić **każdą** ustawę w składzie pięcioosobowym większością głosów 3:2 (czyli jednym głosem), z upoważnienia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, Biuro TK informuje, że:

- 1) Trybunał Konstytucyjny – w stanie prawnym kształtowanym ustawami o TK z 1997 r.¹ i z 2015 r.² (w brzmieniu sprzed nowelizacji z grudnia 2015 r.³) – nie działa z urzędu (z własnej inicjatywy), a jedynie na wniosek uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 191 ust. 1 Konstytucji⁴. Nie może więc „samowolnie” ani wszcząć postępowania, ani też orzec o przepisach uprzednio niezakwestionowanych przez wnioskodawcę;
- 2) w głosowaniu nad rozstrzygnięciem Trybunału Konstytucyjnego żaden sędzia nie może się wstrzymać od głosu. Tym samym, Trybunał Konstytucyjny nie rozstrzyga spraw tzw. zwykłą większością głosów, lecz – zawsze – bezwzględną większością głosów (co najmniej 50% + jeden głos);
- 3) badając zgodność ustaw z Konstytucją, Trybunał Konstytucyjny orzeka:
  - a) w pełnym składzie⁵ (co do zasady 15 – ale nie mniej niż 9 – sędziów):
    - zawsze w ramach tzw. kontroli prewencyjnej (w sprawach zgodności z Konstytucją ustaw przed ich podpisaniem oraz umów międzynarodowych przed ich ratyfikacją)
    - oraz
    - w sprawach o szczególnej zawichości lub doniosłości w tym, jeśli zamierza odstąpić od poglądu prawnego wyrażonego w orzeczeniu wydanym w pełnym składzie,
  - b) w składzie pięcioosobowym⁶.

Powyższe oznacza, że zarówno badając konstytucyjność ustaw, które jeszcze nie zostały podpisane przez Prezydenta RP (i umów międzynarodowych przed ich ratyfikacją), jak i we wszelkich sprawach zawyłych, Trybunał Konstytucyjny orzeka w pełnym składzie.

Zgodnie z utrwaloną praktyką, jeśli w składzie pięcioosobowym trzech sędziów opowiada się za niekonstytucyjnością zakwestionowanej regulacji, dwóch zaś uważa, że jest ona zgodna z Konstytucją, sprawa jest z reguły przekazywana do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Trybunału Konstytucyjnego.

---

¹ Ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r., Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.

² Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r., Dz. U. poz. 1064, ze zm.

³ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, Dz. U. poz. 2217.

⁴ Art. 31 ust. 1 i art. 66 ustawy z 1997 r. oraz art. 49 ust. 1 i 50 ust. 1 ustawy z 2015 r.

⁵ Art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. d i e ustawy z 1997 r. i art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a, e i f ustawy z 2015 r.

⁶ Art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z 1997 r. i art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2015 r.